SORTLAND KOMMUNE

Arkivsaknr.: 23/7109
Dok.nr: 23/37872
Arkiv:
Saksbehandler: Mona Dahl
Dato: 01.12.2023

Utvikling av byrom i Sortland sentrum med kunst som metode

Utvalgssaksnr.	Utvalg	Møtedato
PS - 112/23	Kommunestyret	14.12.2023

KOMMUNEDIREKTØRENS INNSTILLING
1. Forprosjektet *Utvekling av stadsrum med konst som metod* gjennomføres og evalueres innen utgangen av 3. kvartal 2024.
2. Kr 100 000 settes av som kommunal egenandel til prosjektet og belastes 51004 - Uterom byplan.
3. Kostnader utover dette dekkes av ordningen AiR Vesterålen og annen ekstern finansiering.

Kommunestyret Acos.Møte.Application.Document.ContentInformation.BehandlingIMøte - 112/23

KS - behandling:

Repr. Børre Ellingsen (INP) ba om permisjon og forlot møtet kl. 14:00
Det er 26 repr. tilstede under votering av saken.

Votering:

Kommunedirektørens innstilling enstemmig vedtatt.

KS - vedtak:

1. Forprosjektet *Utvekling av stadsrum med konst som metod* gjennomføres og evalueres innen utgangen av 3. kvartal 2024.
2. Kr 100 000 settes av som kommunal egenandel til prosjektet og belastes 51004 - Uterom byplan.
3. Kostnader utover dette dekkes av ordningen AiR Vesterålen og annen ekstern finansiering.

KORT BESKRIVELSE AV SAKEN
Formannskapet behandlet *Skisse til forprosjekt for utvikling av byrom i Sortland* i møte 30.11.23, sak 095/23. I saken ble følgende fremlagt til behandling:
- Forprosjekt *Utveckling av stadsrum med konst som metod*
- Forprosjekt *ILAG om levende sentrum-byromstrategi med handlingsplan og finansiering*

Formannskapet vedtok følgende:
Saken sendes tilbake til administrasjonen. Sortland formannskap ber om at de to punktene i innstillingen

drøftes og tydeliggjøres i to separate saker. Saken må spesielt redegjøre for økonomiske konsekvenser. (sitat slutt)

Kommunedirektøren legger med dette frem forprosjektet *Utvecling av stadsrum med konst som metod* som en separat sak, og som svar på formannskapets bestilling i møte 29.6.23, sak 067/23.

FAKTA I SAKEN

Bakgrunn

Sortland formannskap gav tilslutning til utarbeiding av *Forprosjekt for utvikling av byrom i Sortland* i sak 067/23, 29.06.23. Bestillingen ble gitt til kunstnerparet Aguirre og Jonnson i samarbeid med administrasjonen i Sortland kommune og Kulturfabrikken Sortland KF.

Forprosjektet fremmes med dette til politisk behandling for vedtak om utprøving av kunst som metode i 2024, som ledd i byutviklingen av Sortland sentrum. Målsettingen er å skape skulpturer/ installasjoner på torget og eventuelt i andre byrom i sentrum i samarbeid med lokalsamfunnet.

Utprøvingen er allerede delvis finansiert av kunstner-residensordningen Artist in Residence Vesterålen (AiRV). Kostnadene knyttet til gjennomføringen av forprosjektet er mer omfattende enn rammene for AiR Vesterålen, og forutsetter tilleggsfinansiering. Kommunedirektøren anbefaler derfor at det bevilges en kommunal egenandel, og at kostnader utover dette dekkes ved å søke ekstern finansiering.

Aguierre og Jonnson er valgt som kunstnere i residence-ordningen AiR Vesterålen for opphold i Sortland i 2023-2034. I Sortland er *Urban spaces*/ *Byrom* valgt som tema. Prosjektansvarlig er Nordland Akademi for kunst og vitenskap i samarbeid med Oppgavefellesskapet for kultur i Vesterålen, Museum Nord og vesterålskommunene. Kunstnersatsingen er støttet av Nordland fylkeskommune, Samfunnsløftet, KORO, Kulturrådet og kommunene.

Kunstnerne Giovanna Aguirre og Lars Jonnson har base i Ørebro i Sverige, og har samarbeidet om ulike kunstprosjekt i over 20 år. Kunstnerparet har vært med i satsingen Open Art har medvirket til å forme identiteten til byen Ørebro. De har også jobbet med en rekke kunstprosjekt i ulike deler av verden.

Om kunstnernes oppdrag og anbefaling.

Sommeren og høsten 2023 har Aguirre og Jonnson hatt to opphold på Sortland der de har deltatt på møter, i diskusjoner og idéutvekslinger med innbyggere og samfunnsaktører lokalt. Kunstnernes vurdering av sentrum er at det ligger store muligheter for å skape et mer levende sentrum. Deres vurderinger og innspill er nedfelt i vedlegget *Utveckling av stadsrum med konst som metod*. For å utvikle byrom gjennom kunst tar de utgangspunkt i relevante planer for sortlandsamfunnet og Sortland sentrum. Grunnlaget er hentet fra mål og tiltak som fremkommer i kommuneplanen samfunnsdel, Byplan, Blåbyen Sortland, Den blå kulturbyen og GNIST-prosjektet.

Kunstnerne er opptatt av sosial og miljømessig bærekraft i sitt arbeid, og anbefaler en inkluderende tilnærming for å styrke byens identitet, og legger stor vekt på frivillig engasjement og deltakelse i gjennomføringen. De har også sett til samarbeid med GAIA som en mulighet på bakgrunn av felles verdigrunnlag mellom prosjektene. Det legges opp til at aktiviteter gjennomføres i form av workshops våren 2024, og at skulpturer/ installasjoner står ferdig i juni. Kunstnerne foreslår at de blir tatt ned tidlig høst avhengig av materialvalg.

Basert på arbeidet og kartleggingene gjennomført av av Aguirre og Jonnson, foreslås det å gjennomføre et kunstprosjekt i ett eller flere av byens byrom med hovedfokus på torget og havnepromenaden.

Hensikten med prosjektet er å:

- Skape et midlertidig kunstverk på torget og eventuelt i andre byrom
- Involvere målgrupper blant kommunens innbyggere, særlig unge og voksne, i planlegging og utforming av kunstverkene
- Innhente kunnskapsgrunnlag og erfaringer som gjøres under arbeidet, og som kan integreres som et del av utviklingen av byromsstrategi og revisjon av byplanen for Sortland sentrum

I vedlagte forprosjekt har kunstnerne skissert "The Great Jumper" (/Gresshoppen), som en idé til en mulig fremtidig og permanent skulptur på torget. Hvilken utforming en permanent skulptur på Sortland torg skal ha, vil være en del av en mulig videre satsing på utforming av torget.

Økonomi
For 2024 vil følgende kostnader påløpe:

Utgifter	
Materialer (inkl. 15 % uforutsatte kostander)	100 000
Honorar (Aguirre og Jonnson)	200 000
Assistent	20 000
Reise og opphold	70 000
Møter o.a.	10 000
Sum	400 000

Inntekter	
AiR Vesterålen	70 000
Sortland kommune (Uterom byplan)	100 000
Annen ekstern finansiering/sponsing	230 000
Sum	400 000

VURDERING
Kunstnernes arbeid med Sortland sentrum gjennom forprosjektet har tydeliggjort behovet for å konkretisere og skape noe i byrommene i Sortland sentrum. Aguirre og Jonnson skisserer hvordan dette kan skje ved å bruke kunst som metode. På bakgrunn av deres lange erfaringer i å jobbe med kunstprosjekt gjennom inkludering og forankring, kan Sortland få et nytt og spennende kunstprosjekt som ledd i byutviklingen, og som en konkretisering av noen av de mange innspillene og forslagene i GNIST-prosjektet, som ble gjennomført med bred innbygger-medvirkning.

Dersom kunst som metode skal utprøves som beskrevet i forprosjektet, vil det vært viktig å igangsette utprøvingen i 2024 når siste del av deres allerede inngått residence-opphold med AiR Vesterålen er planlagt.

I forbindelse med evalueringen av kunst som metode for utvikling av byrom i 2024, vil det være naturlig å se ei videreføring i sammenheng med en helhetlig byutvikling og som del av en fremtidig byromsstrategi.

Personalmessige forhold
Administrasjonen i Sortland kommune og i Kulturfabrikken Sortland KF følger opp forprosjektet i samarbeid med kunstnerne. Det forutsettes også et bredt engasjement og bidrag i gjennomføringen fra andre aktører, både menneskelig og økonomisk. Sortland byforening vil her være en viktig samarbeidspart.

Økonomiske forhold
Det vil være avgjørende for utprøvingen av kunst som metode at Sortland kommune setter av midler. Det er foreslått bevilget kr 250 000 til Uterom byplan i budsjettforslaget for 2024, og foreslås at kr 100 000 bevilges om kommunal egenandel. Dette gir samtidig grunnlag for å kunne søke ekstern finansiering, noe kommunedirektøren ser er mulig både gjennom tilskuddsordninger for kunst og satsing på bærekraft sosialt og miljømessig i prosjektet.

Folkehelse
Omgivelsene i byrom har betydning for opplevelser og møter mellom mennesker, som igjen påvirker innbyggernes folkehelse. Her kan kunst i byrom være viktige bidrag til opplevelse, aktivitet og samtaler.

Klima-, miljø- og naturforhold
I prosessen med temporære skulpturer, vil det være fokus på gjenbruk av materialer. Et tett samarbeid

med RenoVest om gjenbruk vil være viktig, og kan ha overføringsverdi til andre forhold i samfunnet.

KONKLUSJON
Kommunedirektøren anbefaler at Sortland kommune gjennomfører forprosjektet *Utveckling av stadsrum med konst som metod*, og at utprøvingen evalueres innen utgangen av 3. kvartal 2024.

Vedlegg:
Förprojekt Sortland-2024 Utveckling av stadsrum med konst som metod
Kostnadsoverslag 2024